

Till

Nordiska ministerrådets generalsekreterare **Paula Lehtomäki**

Nordiska statsministrar:

Mette Fredriksen, Danmark

Sanna Marin, Finland

Katrín Jakobsdóttir, Island

Erna Solberg, Norge

Stefan Löfven, Sverige

Nordiska samarbetsministrar:

Mogens Jensen, Danmark

Thomas Blomqvist, Finland

Kaj Leo Holm Johannesen, Färöarna

Ane Lone Bagger, Grönland

Sigurður Ingi Jóhannsson, Island

Jan Tore Sanner, Norge

Anna Hallberg, Sverige

Anette Holmberg-Jansson, Åland

Uttalande från Nordens Fackliga Samorganisation

Antaget vid NFS styrelsemöte, 22 april 2020.

Norden, Europa och världen genomgår just nu flera kriser på samma gång. I den nordiska fackföreningsrörelsen går våra tankar till alla er som känner oro, vars hälsa hotas och till er som förlorat nära och kära. Samtidigt förlorar många sina jobb och hamnar i osäkra ekonomiska situationer.

I en hälsokris blir betydelsen av den nordiska modellen med offentligt finansierad och gemensam välfärd särskilt tydlig. Det oerhört viktiga arbete som personal i vård och omsorg utför vid främsta linjen, ibland med risk för liv och hälsa, är ovärderligt. Vi är alla i hela samhället skyldiga er ett synnerligen stort tack. Det är många som arbetat ihärdig för att säkra upp välfärden och värna oss mot pandemin. Även dem är vi skyldiga ett tack.

Den hälsokris som Norden, Europa och världen nu genomlever riskerar att få ödesdiga konsekvenser för våra ekonomier, sysselsättningen och enskilda individers möjlighet att gå tillbaka till sina jobb. Ett tungt ansvar vilar på våra regeringar att å ena sidan rädda liv från Covid-19 och å andra sidan rädda våra ekonomier, vilket i förlängningen också innebär att rädda liv. Våra regeringar står inför en grannliga uppgift av historiska proportioner.

Det nordiska samarbetet har länge syftat till att underlätta för oss nordbor att fritt röra oss mellan våra länder för att jobba, bo och studera där vi så önskar. Den nordiska fackföreningsrörelsen har alltid varit en varm förespråkare för nordiskt samarbete och integrering. Vi har genom årens lopp därför kritiserat de gränshinder som har funnits och som försvårat den nordiska integrationen. Ett exempel är dåligt synkroniserade socialförsäkringsregler.

Idag riskerar nordiska medborgare som bor i ett land och arbetar i ett annat, att på grund av sjukdom eller arbetslöshet, hamna mellan olika försäkringssystem och riskerar därför sin ersättning. Detta har nu under Coronakrisen blivit extra tydligt. Att de nordiska regeringarna inte har kunnat lösa detta tidigare har varit en brist i det nordiska samarbetet. Under Coronakrisen har dessa brister blivit än påtagligare. NFS uppmanar därför de nordiska regeringarna att snarast lösa dessa problem – en gång för alla. De nordiska försäkringssystemen måste samverka bättre.

Partssamarbetet och den nordiska modellen har visat sin styrka. Det har resulterat i att de nordiska länderna är i stånd att möta och hantera krävande situationer under en pandemi. Den gemensamma skattefinansierade välfärden är en förutsättning för inkomstförsäkringar och goda hälsotjänster i krävande tider till alla, oavsett inkomst.

Vi i den nordiska fackföreningsrörelsen vill därför påminna om att detta inte är ett tillfälle att driva på för avregleringar som bidrar till en sämre välfärd eller sämre förutsättningar för löntagarna, såsom minskad tillsyn av finansmarknaderna, urholkade konkurrensregler, privatiseringar eller en uppluckrad anställningstrygghet – även om det av en del framhålls som det rätta att göra. Det är det inte. Löntagarna eller välfärden ska inte stå för notan. Det moderna samhälle som vi under lång tid byggt upp ska fortsätta vara modernt. Det är ett långsiktigt arbete som kräver uthållighet.

För att våra ekonomier och vår välfärd ska överleva och fortsätta vara moderna är det därför viktigt att man nu väljer en väg som innebär att våra samhällen kan övervintra och kommer ut på andra sidan, starkare än någonsin. Det sker bäst genom stimulanser och offentliga investeringar.

I skuggan av Corona lurpassar fortfarande klimatkrisen. Ett krav från oss i den nordiska fackföreningsrörelsen är att våra regeringar nu tar tillfället i akt och gör de investeringar som krävs för att nå målen om hållbar utveckling. Det kommer att rädda jobb. Det kommer att skapa jobb.

Kraftfulla offentliga och hållbara investeringar i exempelvis industrin, våra bostäder och i infrastruktur kommer att bidra till att våra ekonomier kommer ut ur krisen starkare, grönare och mer konkurrenskraftiga än någonsin.

Vi vill påminna våra nordiska statsministrar om det goda initiativ som togs så sent som sommaren 2019, när ni inom ramarna för det nordiska samarbetet – Nordiska ministerrådet – bestämde er för att "Norden ska vara världens mest hållbara och integrerade region".

Nu är det hög tid att agera för att leva upp till detta mål. Utifrån facklig horisont är vi redo att bidra och ta vårt ansvar i återuppbyggnaden av våra arbetsmarknader och ekonomier. Ökat samarbete och satsningar på ett grönt, konkurrenskraftigt och socialt hållbart Norden är vägen ut ur krisen. Det är dags att Norden visar vägen, i Europa och i världen.

Bente Sorgenfrey ordförande
NFS och vice ordförande FH
Danmark

Lizette Risgaard, ordförande FH
Danmark

Antti Palola, ordförande STTK
Finland och vice ordförande
NFS

Drífa Snædal, ordförande ASÍ
Island

Hans-Christian Gabrielsen,
ordförande LO Norge

Karl-Petter Thorwaldsson,
ordförande LO Sverige

Lars Qvistgaard, ordförande
Akademikerne Danmark

Jan Højgaard, ordförande
SAMTAK Färöarna

Sonja Ýr Þorbergsdóttir,
ordförande BSRB Island

Ragnhild Lied, ordförande Unio
Norge

Therese Svanström, ordförande
TCO Sverige

Magnus Gissler, NFS
generalsekreterare

Jarkko Eloranta, ordförande
SAK Finland

Jess G. Berthelsen, ordförande
SIK Grönland

Þórunn Sveinbjarnardóttir,
ordförande BHM Island

Erik Kollerud, ordförande YS
Norge

Göran Arrius, ordförande Saco
Sverige